

Hämeenkyrö

Hämeenkyrön kirjaston toimintasuunnitelma ja lukutaitotyö 2025 - 2028

Minna Al-Taeshi / 6.3.2025

Hämeenkyrö

KIRJASTO

Hämeenkyrö

KIRJASTO
175 vuotta

Hämeenkyrö

KIRJASTO

Hämeenkyrö

KIRJASTO
175 vuotta

Vuosi 2025 on Hämeenkyrön kirjaston 175-vuotis juhlavuosi

Hämeenkyrön kirjasto on perustettu vuoden 1850 lopussa ja lainaustoiminta on aloitettu 1851.

Juhlavuoden logon on suunnitellut Mira Aro

Toimintasuunnitelma

Hämeenkyrön kirjaston toimintasuunnitelma on osa Hämeenkyrön kuntastrategiaa [2030 Vakaa ja verraton](#). Toimintasuunnitelman tavoitteena on esitellä kirjaston toiminta-ajatus, peruspalvelut ja kehittää toimintaa sekä työstää kunnan lukutaitostrategiaa.

Hämeenkyrön kirjasto palvelee kaikkia kuntalaisia ja palvelut, tapahtumat ja yleisötilat ovat avoimia kaikille. Lainaamiseen tarvitaan aina kirjastokortti, jota haetaan kirjastokorttihakemuksella ja kirjastokortti luovutetaan henkilöllisyystodistuksen esittäville.

Hämeenkyrön kirjasto on yhdessä olemisen paikka. Kirjasto edistää ja ylläpitää hyvinvointia, kulttuuria, osallisuutta, perinteistä lukutaitoa ja monilukutaitoa. Kirjasto on peruspalvelu.

Laki yleisistä kirjastoista

Laki yleisistä kirjastoista määrittelee kunnan tehtäväksi (5 §) yleisen kirjaston toiminnan järjestämisen itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin.

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) Tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) Ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) Edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) Tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;

Laki yleisistä kirjastoista

5) Tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;

6) Edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua

Yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kunnan tulee kuulla asukkaitaan yleisiä kirjastoja koskevissa keskeisissä päätöksissä. Kunnan velvollisuus on huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. (Kuntalaki 410/2015, 22 §).

Hämeenkyrön kirjasto ja kirjastopalvelut

Hämeenkyrö

Monipuolinen aineisto

Hämeenkyrön kirjastolla on monipuolinen aineisto. Kirjaston kokoelma on vuonna 2024 koostunut 61 563 kirjasta ja kokonaislainaus on ollut 131 810 lainausta. Eniten on lainattu lasten kaunokirjoja.

Hämeenkyrön kirjasto tarjoaa saataville erilaisia e-aineistoja kuten elokuvia (Cineast), kirjoja (e-Kirjasto), lehtiä (ePress) ja musiikkia (Naxos Music). Lisäksi kirjastokortilla saa käyttöönsä Rockway-palvelun tarjoamia maksuttomia soittamisen ja laulamisen verkkokursseja.

Erityisryhmille Hämeenkyrön kirjasto tarjoaa Celian äänikirjoja ja nepsy-lainaamoja. Lisäksi liikuntaesteisille, joiden on hankala tulla kirjastoon iän, sairauden tai vamman vuoksi kotipalvelu tarjoaa kirjastosta haettavia kasseja kotiin tai tuo kirjat kotiovelle.

Hämeenkyrön kirjastossa on lainattavia liikuntavälineitä kuten kahvakuulia, sulkapallomailoja, mutta myös soittimia kuten sopraanokuleleita.

Aktiivinen kirjasto

Hämeenkyrön kirjastolla on omassa kokoelmassa suomen kielen lisäksi aineistoa ranskaksi, saksaksi, venäjäksi, englanniksi, ruotsiksi ja ukrainaksi. Kirjasto voi tarpeen mukaan tilata monikielistä materiaalia Monikielisen kirjaston palveluista omaan kokoelmaansa.

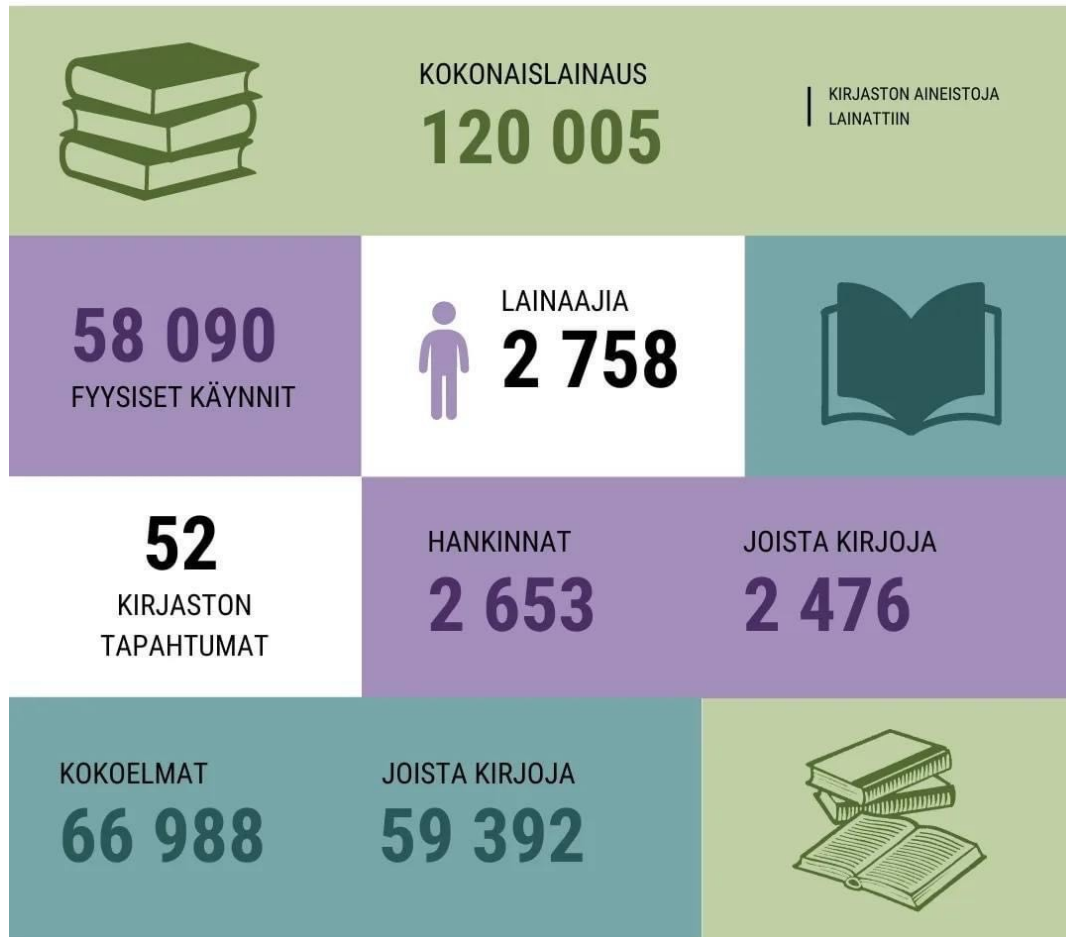
Hämeenkyrön kirjasto järjestää aktiivisesti tapahtumia eri-ikäisille asiakkailleen. Vuonna 2024 Hämeenkyrön kirjasto järjesti yhteensä 95 tapahtumaa ja 26 käyttäjäkoulutusta. Tapahtumat ovat muun muassa kirjailijavierailuja, konsertteja, luentoja ja teatteria. Hämeenkyrön kirjasto järjestää säännöllisesti digitukea ikäihmisille.

Hämeenkyrön kirjasto on tällä hetkellä mukana PiKen mediasivistysprojektissa 2025-2026. Projektin tavoitteena on luoda kirjastoissa tehtävän aikuisten mediasivistystyön tueksi skaalautuva malli ja mediasivistysoppaan kokoaminen.

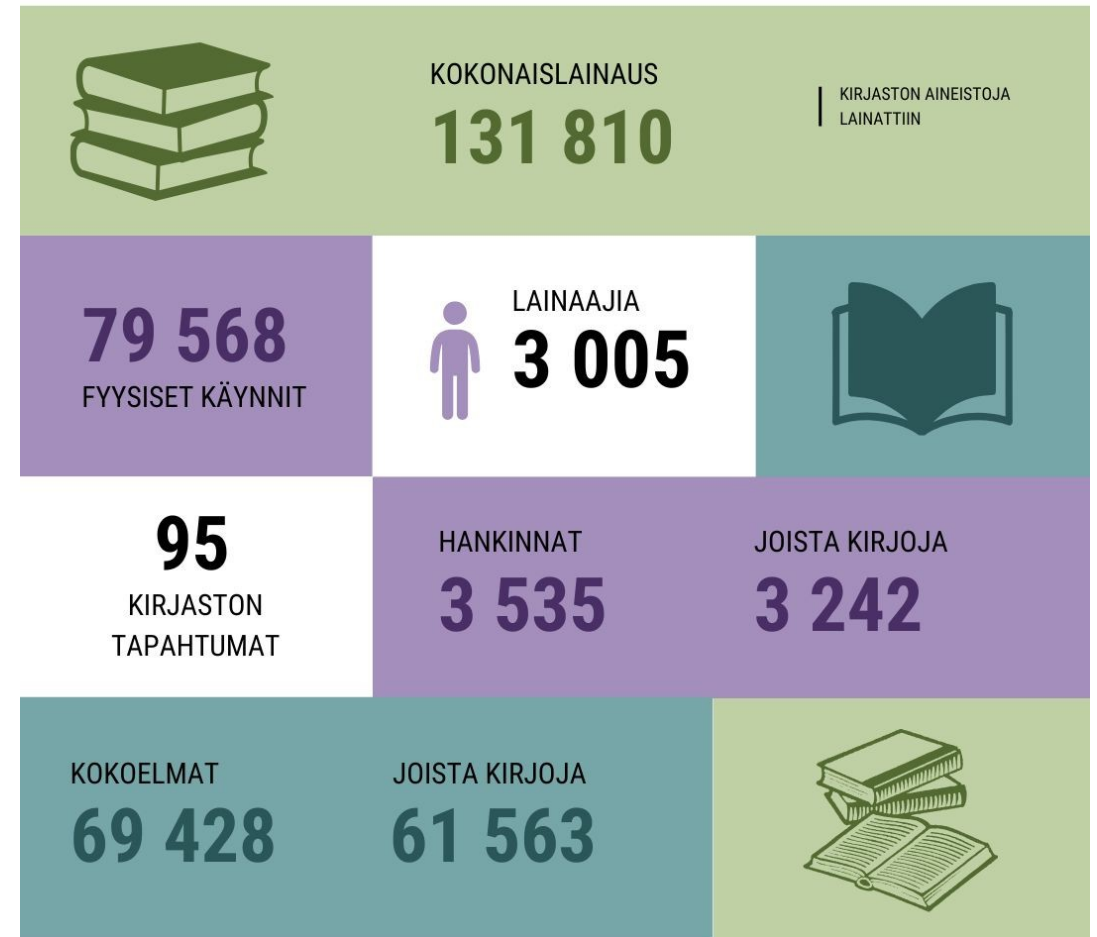

Mukana PiKen
mediasivistysprojektissa
2025 - 2026

HÄMEENKYRÖN KIRJASTO VUOSI 2023 LUKUINA

HÄMEENKYRÖN KIRJASTO VUOSI 2024 LUKUINA

Hämeenkyrön kirjaston visio

Hämeenkyrön kirjasto on tulevaisuuden kirjasto, joka rakentaa hyvää elämää ja vahvistaa lukuiloa. Edistää toiminnassaan monilukutaitoa: kirjoitustaitoa ja lukemista eri ympäristöissä. Tuo esille hämeenkyröläistä kirjallisuutta kotiseutukokoelmassa ja on ylpeä kaikista hämeenkyröläisistä kirjailijoista ja sisällön tuottajista.

Tiedostaa, että lukutaito ehkäisee syrjäytymistä ja lisää hyvinvointia.

Hämeenkyrön kirjasto tarjoaa monipuoliset tilat ja omatoimikirjaston laajat aukioloajat asiakkaiden käyttöön. Omatoimikirjastoa laajoine aukioloaikoineen työstetään käytäntöön vuonna 2025.

Hämeenkyrön kirjaston visio omatoimikirjastosta

Omatoimikirjasto tarkoittaa kirjastoa, johon on asennettu asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistava järjestelmä. Eli kirjastoa voi käyttää aikana, jolloin henkilökunta ei ole paikalla. Hämeenkyrön kirjasto työstää omatoimiajalle käytösäännöt.

Omatoimikirjastoa voivat käyttää kirjaston asiakkaat, jotka ovat rekisteröityneet omatoimikirjaston käyttäjiksi ja hyväksyneet omatoimikirjaston käytösäännöt. Omatoimiaikana tiloja valvotaan kameroin.

Hämeenkyrön omatoimikirjastossa voi lainata, palauttaa, käyttää asiakastietokoneita, lukea lehtiä ja viettää aikaa.

Omatoimikirjasto tulisi olemaan auki arkisin klo 7.00 - 21.00 ja viikonloppuisin klo 10.00 - 18.00.

Hämeenkyrön kunnan lukutaitostrategia

Kansallinen lukutaitostrategia 2030 on asettanut tavoitteeksi, että Suomi on maailman monilukutaitoisin maa vuonna 2030 ja lukeva elämäntapa on tasa-arvon, sivistyksen ja hyvinvoinnin perusta.

Hämeenkyrön kirjaston tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulujen ja muiden toimijoiden kanssa kansallisen lukutaitostrategian tavoitteen saavuttamiseksi.

Meillä jokaisella on oikeus lukutaitoon ja sen kehittämiseen ja Hämeenkyrön kirjaston tavoitteena on edistää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Hämeenkyrön kunnan lukutaitostrategian laatimista ja sen saamista osaksi kuntastrategiaa.

Omassa toiminnassa Hämeenkyrön kirjasto tiedottaa erilaisista lukuhaasteista ja kampanjoista. Ja antaa tukea, neuvoa ja vinkkejä lukutaidon tukemiseen.

Hämeenkyrön kirjasto tekee yhteistyötä

PIKI-yhteistyö

Hämeenkyrön kirjasto on allekirjoittanut yhteistoimintasopimuksen Pirkanmaan yleisten kirjastojen kanssa 31.10.2012. Tällä hetkellä yhteistoimintasopimusta päivitetään.

PIKI –yhteistyössä on tällä hetkellä mukana yhteensä 22 kuntaa.

Sopimus mahdollistaa yhteisen kirjastojärjestelmän, tieto- ja viestintätekniset palvelut sekä hankintojen kilpailutuksen. Lähitulevaisuudessa on edessä mm. kirjastojärjestelmän muutos nykyisestä.

PIKI-kirjastoilla on yhteinen koordinaattori. Piki –koordinaattori toimii Piki –ohjaus- ja valmisteluryhmien kokousten esityslistojen valmistelijana ja sihteerinä. Koordinaattori toteuttaa Piki-kirjastojen strategiaa yhdessä johtajien ja työryhmien kanssa.

Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa

Hämeenkyrön kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulun toimintasuunnitelman tarkoituksena on lisätä ja kehittää toimijoiden välistä yhteistyötä. Toimintasuunnitelma auttaa sekä kirjastotyöntekijöitä että varhaiskasvatuksen ja koulun työntekijöitä suunnittelemaan toimintaansa, kun jo lukuvuoden alussa on sovittu tulevasta toiminnasta. Toiminnasta sovitaan Koulun osalta Koulu & kirjasto ja kulttuuri eli KOUKKU -yhteistyöryhmän kokoontumisissa, joissa on paikalla koulujen, kulttuurin ja kirjaston edustajat.

Tavoitteena on vahvistaa säännöllistä toimintaa olemassa olevien resurssien puitteissa ja tarjota tasa-arvoiset valmiudet kirjaston käyttöön.

Hämeenkyrön kirjaston kirjastopolku on toimintaa ohjaava suunnitelma, jonka tavoitteena on monilukutaidon edistäminen, tiedonhakutaitojen tukeminen ja lukumotivaation lisääminen. Hämeenkyrön kirjasto haluaa edistää lukusujuvuutta, luetun ymmärtämistä ja tiedon hakua, tulkintaa ja arviointia.

Hämeenkyrön kirjaston kirjastopolku

"Mieli etsii vaistomaisesti omista kätköistään jotakin etäistä onnenaihetta - -. Sellainen etäinen aarre on hienointa, mitä ihminen voi omistaa." F. E. Sillanpää, Elämä ja aurinko.

Hämeenkyrön kirjaston kirjastopolku

Kevään 2025 vapaa-aikatoimen asiakaskyselyssä Hämeenkyrön kirjasto kerää ehdotuksia kirjastopolkunsa nimeksi. Kirjastopolun nimi päätetään vuoden 2025 aikana.

Hämeenkyrön kirjaston kirjastopolussa painotetaan vuorovaikutusta ja yhdessä lukemista sekä kannustaa yhteisölliseen lukemiseen. Tavoitteena on vahvistaa lukutaitoa ja –intoa. Hämeenkyrön kirjasto on yleinen kirjasto, joka tarjoaa monipuolisen aineiston ja erilaista toimintaa tukemaan luku- ja monilukutaidon kehittymistä. Tukena toiminnassaan Hämeenkyrön kirjastolla on PIKI-yhteistyö ja –verkosto sekä muu kunnan sisäinen ja ulkoinen yhteistyö.

Hämeenkyrön kirjaston tavoitteena on, että Hämeenkyrö on monilukutaitoinen kunta ja kirjastossa luodaan ja vahvistetaan lukutaitotyön rakenteita ja monilukutaito-osaamista ja innostetaan lukemaan ja monipuolistetaan lukutaitoa Kansallisen lukutaitostrategian 2030 mukaan.

Kirjastopolku

Vauvoilla kieli kehittyy lorutellen

Hämeenkyrön neuvola on osana lukulahja lapselle –ohjelmaa. Ohjelmassa neuvolatarkastuksen yhteydessä vauvaperheille jaetaan kirjakassi.

Suunnittelussa on, että neuvolaan viedään tietoa lukemisen tärkeydestä lapselle ja neuvolassa on tarjolla kirjaston kirjoja luettavaksi omaa aikaa odottaessa. Tämän työstö aloitetaan vuoden 2025 aikana.

Tavoitteena on toteuttaa kerran syksyllä ja kerran keväällä avoin loruttelutuokio vauvaperheille.

Kirjastopolku

Taaperoilla sanavarastoa kasvatetaan

Taaperoilla sanavarastoa kasvatetaan ja alle 5-vuotiaille jutellaan ja satuillaan, opetellaan tunnistamaan kirjaimia ja numeroita.

Hämeenkyrön kirjasto kannustaa perheitä lukemaan yhdessä ja järjestää säännöllisesti satutuokioita, joihin perheet ja päiväkodit voivat osallistua.

Tavoitteena on toteuttaa kerran vuodessa Lastenkirjakahvi –tuokio, johon ovat tervetulleita varhaiskasvatuksen ammattilaiset ja vanhemmat. Kahveilla kerrotaan Hämeenkyrön kirjaston uusimmat kuulumiset ja vinkataan lastenkirjallisuudesta ja kirjoista ammattilaisten ja vanhempien tueksi lapsen kasvussa.

Kirjastopolku

Esikoululaiset –leikitään sanoilla, tehdään kirjasto ja lainaaminen tutuksi

Esikoululaisille pidetään kirjastonkäytön opastus ja tehdään oma kirjastokortti. Esikoululainen oppii kirjaston mahdollisuudet, miten kirjastossa käyttäytyään ja toimitaan, mitä aineistoa kirjastossa on, mitä kirjastossa voi tehdä ja esim. mikä on faktan ja fiktion ero. Tuetaan itsenäistä kirjaston käyttöä, rohkaistaan tarvittaessa kysymään ja hakemaan apua.

Kirjasto tarjoaa keväällä tiettyjä aikoja eskariryhmille kirjastonkäytön opastukseen ja oman kirjastokortin tekemiseen.

1. – 2. lk –innostu kirjoittamaan ja lukemaan sujuvasti

1.-2. -luokan koululaisille tehdään oma kirjastokortti ja pidetään kirjastonkäytön opastus. Opastuksessa käydään läpi lasten osaston eri aineistot ja hyllypaikat, lainaaminen ja palauttaminen sekä lainatusta aineistosta huolehtiminen.

Hämeenkyrön kirjasto toteuttaa kouluyhteistyönä lukukoiratoimintaa niille oppilaille, joilla on haasteita lukemisen kanssa.

Kirjastopolku

3. – 4. lk –kuunnellaan, pohditaan ja rupertellaan

3.-4. -luokan koululaisille aloitetaan opastus tiedonhakuun ja ylesten kirjastojen luokitusjärjestelmään ja monilukutaitoon. Heille tehdään kirjavinkkausta.

Hämeenkyrön kirjasto toteuttaa kouluyhteistyönä lukukoiratoimintaa niille oppilaille, joilla on haasteita lukemisen kanssa.

5. – 6. lk –kriittinen lukutaito, tiedonhaku ja media menossa mukana

5.-6. -luokan koululaisille aloitetaan opastus tekijänoikeuksiin ja tehdään tiedonhakutehtäviä. Tietoa syvennetään medialukutaitoon.

Kirjastopolku

7. lk –kirjastosta etsitään tietoa

7.-luokkalaisille on tarjolla kirjastonkäytön opastus pelipäivän yhteydessä. Tavoitteena on, että yläkoululainen kokee olevansa tervetullut kirjastoon.

8. lk –Minulla on mielipiteitä ja ymmärrän lukemani

8. -luokkalaisille tarjotaan mahdollisuuksien ja resurssien mukaan genrekirjavinkkausta.

9. Lk –Kirjasto osana tulevaisuuden suunnitelmaa

9. -luokkalaisille kirjasto tarjoaa pedagogisen pakopelin teemalla disinformaatio. Pakopeli ajat tarjotaan kirjastolta.

Kirjastovierailut varhaiskasvatukselle ja kouluille

Hämeenkyrön kirjasto on avoinna koulujen omatoimisille kirjastovierailuille kirjaston aukioloaikoina. Lainaaminen tapahtuu omalla ja tai luokan yhteisellä kortilla.

Kirjastonkäytön opastukset tulee varata lasten- tai nuortenkirjastotyön kirjastonhoitajalta aina suoraan ja hyvissä ajoin.

Kirjakassit

Hämeenkyrön kirjasto kokoaa tarpeen mukaan lainattavia kirjakasseja etenkin kyläkouluille ja -päiväkodeille. Ilmoitus halusta lainata kirjakassi tulee ilmoittaa hyvissä ajoin. Etenkin jos varhaiskasvatuksella tai koululla on tarve kirjoihin tietyllä teemalla.

Hämeenkyrön kirjastosta voidaan tulla tarvittaessa käymään päiväkodilla tai koululla ja etenkin kylille pitämään satutuokioita ja kirjavinkkaamaan 5.-6.-luokkalaisille. Vierailun yhteydessä kirjastonhoitaja voi tuoda mukanaan kirjakassin koululle.

Kirjavinkkaus tehdään resurssien ja mahdollisuuksien puitteissa 3.-4. -luokkalaisille ja 8. -luokkalaisille. Kirjavinkkaus varataan suoraan lasten- tai nuortenkirjastotyön kirjastonhoitajalta.

Kirjavinkkauksen tavoitteena on innostaa koululaisia lukemaan vinkattuja kirjoja. Kirjavinkkauksessa esitellään ja keskustellaan kirjoista. Kirjavinkkauksen kesto on noin puoli tuntia. Kirjavinkkaus voidaan järjestää opetussuunnitelman sisällön mukaisesti. Ilmoita tarpeesta hyvissä ajoin, kirjastonhoitaja tarvitsee aikaa kirjavinkkauksen valmistelemiseen.

Kirjailijavierailut Hämeenkyrön kirjastolla ei ole mahdollisuutta tarjota säännöllisiä kirjailijavierailuja. Kirjasto tarjoaa vierailuja hanketyön puitteissa ja yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa.

Yhteistyö Kirjasto on avoin monipuoliselle yhteistyölle. Kirjastoa voi pyytää mukaan erilaisiin tapahtumiin, vanhempainiltoihin, työpajapäiviin ja urapäiviin. Kirjastossa voi järjestää tapahtumia yhteistyössä koulun kanssa. Hämeenkyrön kirjasto ottaa TETtiläisiä tutustumaan kirjaston työhön. Kirjasto pystyy ottamaan vain yhden oppilaan kerrallaan. Paikka on annettu ensimmäiselle hakijalle.

Tiedotus

Hämeenkyrön kirjasto tiedottaa palveluista, toiminnasta ja tapahtumista Hämeenkyrön kunnan ja kirjaston omissa tiedotuskanavissa. Tiedotusta ohjaa Hämeenkyrön kunnan graafinen ohjeistus. Tiedotuksen periaatteena on avoimuus, selkeys ja vastuullisuus. Lisäksi kirjasto tukee tiedon avointa saatavuutta.

Hämeenkyrön kirjaston tiloissa on infonäyttö ja IDID-näyttöjä (2kpl). Infonäytöissä tiedotetaan Hämeenkyrön kirjaston ajankohtaisista asioista ja tapahtumista. Infonäyttöjen tukena kirjastotilaoissa on julisteita.

Hämeenkyrön kirjaston palvelut ovat esillä kunnan verkkosivuilla ja valtakunnallisessa Kirjastohakemistossa.

Tapahtumat löytää Visit Hämeenkyrö verkkosivuilta, Pirkanmaan Menokoneesta ja Kirjallisuuskalenterista. Lisäksi kirjasto laittaa tapahtumista mainoksen Seutulehti UutisOivaan.

Kirjastolla on käytössä Facebook- ja Instagram –tili, johon tuotetaan monipuolista sisältöä.

Lisäksi Hämeenkyrön kirjasto on osa Piki-verkostoa ja Piki-kirjastoilla on yhteinen verkkokirjasto piki.finna.fi. Piki-kirjaston tiedotusta ohjaa Pikin -graafinen ohjeistus.

vuonna 2024:
20 palapeliä
19 500 palaa

Hämeenkyrö

Kiitos!

